

EU

PRO

PODRŠKA EVROPSKE UNIJE
RAZVOJU OPŠTINA

KVARTALNI IZVEŠTAJ

1. jul - 30. septembar 2020.

(NACRT)

Republika Srbija

UNOPS

Sprovodi program

Opšti cilj: Doprineti ujednačenijem društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji

Svrha: Povećati konkurentnost i socijalnu koheziju manje razvijenih oblasti poboljšanjem položaja na tržištu i konkurentnosti malih i srednjih preduzeća i razvijanjem/unapređenjem poslovnog okruženja i socijalne infrastrukture

Budžet: 25 miliona evra

Donator: Evropska unija

Datum početka: 1. januar 2018.

Datum završetka: 30. jun 2021.

Područje obuhvaćeno Programom: Region Šumadije i zapadne Srbije i region južne i istočne Srbije

Implementacioni partner: Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Datum podnošenja izveštaja: 19. oktobar 2020.

Period obuhvaćen izveštajem: 1. jul – 30. septembar 2020.

Autor izveštaja: UNOPS

Akronimi

BIC	Biznis inovacioni centar
B2B	<i>Business-to-Business</i>
DEU	Delegacija Evropske unije
EU	Evropska unija
ISO	<i>International Organisation for Standardization</i> (Međunarodna organizacija za standardizaciju)
LSU	Lokalna samouprava
MEI	Ministarstvo za evropske integracije
MSP	Mala i srednja preduzeća
NVO	Nevladina organizacija
OCD	Organizacija civilnog društva
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OPP	Organizacija za podršku poslovanju
PDR	Plan detaljne regulacije
RRA	Regionalna razvojna agencija
SZO	Svetska zdravstvena organizacija
UG	Udruženje građana
UNOPS	<i>United Nations Office for Project Services</i> (Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge)
UOP	Upravni odbor Programa

Rezime

Dok efikasno odgovara na izazove uzrokovane globalnom pandemijom COVID-19 virusa, Program evropske podrške razvoju opština – EU PRO održao je intenzivan tempo sprovođenja aktivnosti tokom trećeg kvartala 2020. godine. Okončanje realizacije dvadeset šest projekata tokom ovog kvartala doprinelo je realizaciji polovine programskih intervencija, odnosno 168 od 342 projekta.

Da bi se uračunala kašnjenja uzrokovana pandemijom, odobren je produžetak programa u trajanju od šest meseci, čime je omogućeno ponovno promišljanje koncepta aktivnosti u skladu sa novom stvarnošću, kao i njihova blagovremena realizacija. Sprovedena hitna nabavka prioritetne medicinske i druge opreme i stvari kao podrška nastojanjima Vlade da odgovori na aktuelnu pandemiju tokom prethodnog kvartala formalizovana je kao odgovarajuća aktivnost uključena u program.

Završetkom realizacije tri preostala projekta u okviru prvog poziva za MSP, zaključene su ukupno 94 intervencije korisničkih MSP što je dovelo da otvaranja 365 novih radnih mesta i u proseku povećalo njihov broj zaposlenih za 37 odsto. Pored toga što je ojačana **održivost i konkurentnost MSP**, lokalne zajednice su iskusile prednosti intervencija u oblasti društveno odgovornog poslovanja, koje su direktno uticale na 17.876 ljudi, od čega 8709 odnosno 49 odsto žena. U okviru drugog poziva prihvaćeno je 109 projekata koji će dodatno doprineti unapređivanju konkurentnosti preduzeća sa pozitivnim rezultatima nakon brze inicijacije projekata tokom ovog kvartala.

Doprinos EU PRO programa **boljem pozicioniranju i povećanju konkurentnosti MSP povećan je** širim dosegom intervencija koje sprovode organizacije za podršku poslovanju (OPP). Preko 440 MSP iskoristilo je prednosti pomoći OPP pri uvođenju standarda kvaliteta, jačanju marketinških i tržišnih potencijala, unapređivanju poslovanja, digitalizacije i uvođenju onlajn prodaje. Osim toga, „Etno forum“ Svrlijig, koji je finalizovao projektne aktivnosti tokom ovog kvartala, doprineo je radu pedeset preduzetnika/ca i malih preduzeća iz Svrlijiga, od kojih je jedna trećina u vlasništvu žena, uspostavivši priuštive usluge štampe za lokalna preduzeća.

Najveći napredak ostvaren je u okviru aktivnosti na razvoju infrastrukture, okončanjem realizacije 15 projekata tokom ovog kvartala. Povećanjem atraktivnosti lokacija nakon završetka građevinskih radova, **nastavilo se ostvarivanje investicija u infrastrukturu**. Četiri projekta ekonomske infrastrukture koja su realizovana tokom ovog kvartala doprinose realizaciji investicija u vrednosti od 15 miliona evra i otvaraju mogućnosti zapošljavanja na dodatnih 705 radnih mesta. Oni su deo najavljene investicije od 58 miliona evra sa potencijalom otvaranja 2580 novih radnih mesta.

Uz to, tehnička dokumentacija za rekonstrukciju nekadašnje fabrike „Femid“ u Beloj Palanci koja je napravljena početkom godine već je dovela do rekonstrukcije objekta, njegove predaje austrijskom investitoru, koji je već zaposlio 30 i planira da zaposli još najmanje 100 ljudi početkom 2021. godine.

Deset lokalnih infrastrukturnih projekata koji su realizovani tokom ovog kvartala **unapredili su uslove života za preko 22.000 stanovnika**, dok se procenjuje da je broj indirektnih korisnika čak 258.000. Program je unapredio uslove rada i života i omogućio jednak pristup društveno ugroženim grupama, ali takođe uz korišćenje održivih izvora energije, smanjenje ugljeničnog otiska i smanjenje operativnih troškova. Efekti lokalnih infrastrukturnih projekata pojačani su unapređenjem principa dobrog upravljanja na lokalnom nivou, uz podršku Swiss PRO programa. Tokom ovog kvartala, usvojeno je šest propisa u tri opštine, od kojih je korist uglavnom imalo romsko stanovništvo i deca, pri čemu je 2000 Roma dobilo pristup kanalizaciji u Valjevu i Raškoj, dok oko 900 dece, od kojih 133 romske dece i 20 dece sa invaliditetom ima bolji pristup predškolskom obrazovanju i sportskim objektima u Merošini.

Uprkos kašnjenju pri sprovođenju programa koje je uzrokovano COVID-19 krizom, aktivnosti koje doprinose jačanju socijalne kohezije napreduju, a završena je realizacija polovine od 22 projekta kojima je odobrena podrška. **Projekti i dalje donose korist isključenim grupama** i unapređuju međuetničku saradnju, čime doprinose jačanju socijalne kohezije u lokalnim zajednicama. Ostvareni su dodatni rezultati koji se odnose na animiranje i uključivanje ekonomski neaktivnog stanovništva na tržište rada. Osnaženo je skoro 50 žena iz pasivnih ruralnih područja, uglavnom sa niskim nivoom kvalifikacija, da pristupe tržištu rada kroz realizaciju niza mera prilagođenih njihovim potrebama.

Uz to, dva granta direktno su doprinela socijalnom uključivanju preko 200 Roma u Babušnici i Vladičinom Hanu kroz primenu aktivnih mera u pet prioriternih oblasti – stanovanje, socijalna zaštita, zdravlje, zapošljavanje i obrazovanje. U Vladičinom Hanu, preko 130 Roma primilo je pravnu i druge vrste pomoći da bi razrešili pitanja koja se odnose na legalizaciju kuća i ostvarivanje socijalne pomoći. Medicinska sestra pružala je kontinuiranu podršku i informacije o zdravlju za 14 majki Romkinja sa 44 dece, dok je 15 romskih đaka popravilo uspeh u školi kroz organizaciju dopunske nastave, a devetoro ih je upisalo srednju školu. Dvadeset romskih porodica opremljeno je staklenicima koji će dugoročno doprineti njihovom ekonomskom osnaživanju.

Program je zadržao vidljivost tokom kvartala, uglavnom kroz promociju završenih lokalnih infrastrukturnih projekata koji su doveli do objavljivanja 253 pozitivna medijska priloga, od kojih 79 odnosno 31 odsto, u nacionalnim medijima. Povrh toga, pet EU PRO projekata prikazano je u promotivnim materijalima koje objavljuje EU info centar.

Program je odgovorio na **značajne izazove** tokom ovog kvartala. Pandemija koja je u toku smanjila je efikasnost sprovođenja aktivnosti programa i ugrozila realizaciju planiranih rezultata. Program je, da bi na to odgovorio, ponovo procenio izvodljivost planiranih aktivnosti i, prema potrebi, ponovo promislilo koncept pristupa i ponudio alternativne intervencije koje doprinose istim rezultatima. Aktivnosti koje su najviše pogođene uključuju one koje sprovode OCD i OPP i predviđaju neophodno direktnu pomoć korisnicima. Uz to, promene vladajućih struktura u periodu nakon izbora znatno su odložile realizaciju nekoliko aktivnosti, kao i donošenje Zakona o javnim nabavkama, koje je usporilo procese javnih nabavki.

Planirane aktivnosti za naredni kvartal uključuju završetak realizacije najmanje još 80 projekata. Uz to, da bi se obezbedio neometani prelaz i brz početak narednog programa po planu, EU PRO će iskoristiti nešto sredstava da sprovede pripremne aktivnosti, uključujući i obavljanje anketa sa LSU i RRA i pokretanje procene potreba za izgradnjom kapaciteta sa MEI, kao i inicijalno uvođenje teritorijalno integrisanog pristupa u LSU.

Ovaj izveštaj sadrži pregled napretka i učinka, pitanja koja se odnose na upravljanje i koordinaciju, pretpostavke i rizike, kvalitet i održivost, uvid u ključne autpute u narednom periodu izveštavanja, kao i naučene lekcije. Aneksi pružaju čitaocima priliku da se detaljno upoznaju sa nekim konkretnim merama preduzetim u okviru Programa.

Sadržaj

Akronimi	2
Rezime	3
Pregled napretka i rezultata	6
Politički i programski kontekst	6
Napredak u ostvarivanju ciljeva	7
Rezultat 1	8
Rezultat 2	11
Rezultat 3	13
Upravljanje i koordinacija	15
Upravni odbor Programa	15
Koordinacija	15
Finansije	16
Ljudski resursi	16
Nabavke	16
Administrativna podrška za dodelu bespovratnih sredstava	16
Izveštavanje i praćenje	17
Rizici i problemi	17
Kvalitet	18
Održivost	18
Naučene lekcije	19
Komunikacija i vidljivost	19
Plan rada	20
MLO – napredak na osnovu pokazatelja	22

Pregled napretka i rezultata

Politički i programski kontekst

Aktuelna pandemija COVID-19 virusa nastavila je da utiče na ekonomiju i društvo u Srbiji. Pandemija je dostigla vrhunac drugog talasa početkom jula 2020. godine¹, sa dotad najvećim brojem potvrđenih slučajeva zaraženih i preminulih. Pogoršanje zdravstvene situacije dovelo je do uvođenja vanrednog stanja i dodatnih restrikcija u većini lokalnih samouprava, dok je nekoliko programskih opština, uključujući Novi Pazar, Sjenicu i Tutin, bilo među najugroženijim. Na mestima žarišta otvorene su privremene bolnice, uključujući i u Novom Pazaru, da bi se ojačali kapaciteti zdravstvenog sistema za odgovor na potrebe sve većeg broja zaraženih.²

Iako je broj zaraženih u avgustu i septembru počeo da opada i pokazala se kratkoročna otpornost ekonomije i zdravstvenog sistema, krajnji efekti pandemije su neizvesni. Do sada je program uspeo da apsorbuje efekte pandemije uz manje vremenske produžetke i promenu koncepta ograničenog broja aktivnosti, čime su rezultati programa ostali naizgled netaknuti. Međutim, održivost otvorenih radnih mesta do kojih su doveli rezultati aktivnosti programa i realizacija planiranih investicija i dalje su pod rizikom.

Pandemija je takođe potvrdila značaj programskih intervencija, uključujući i one koje se odnose na ugrožene grupe i njihovo ekonomsko osnaživanje. Brojni izveštaji ukazuju na ozbiljnost efekata krize po neformalnu ekonomiju, uključujući i Izveštaj Evropske mreže za socijalnu politiku (ESPN) za Srbiju³, u kojem se govori o pozitivnom uticaju mera Vlade koje uključuju subvencije za gubitak prihoda zaposlenih, međutim nedostaje podrška ljudima koji su zaposleni na nestandardnim poslovima i u neformalnoj ekonomiji. Povrh toga, nalazi Svetske banke iz Procene socio-ekonomskog uticaja COVID-19 virusa koju su napravile Ujedinjene nacije u Srbiji⁴, ukazuju na mogućnost porasta broja ugroženih ljudi.⁵

Nastavio se uticaj na program u periodu nakon izbora jer Vlada i ministarstva još uvek nisu konstituisani od održavanja izbora 21. juna 2020. godine. Slično tome, većina LSU održala je konstitutivne sednice skupštine i izabrala nove opštinske čelnike, ali uz znatna kašnjenja. Došlo je do promene lokalnih čelnika u 37 od 99 LSU uključenih u program, što je imalo uticaja na programske aktivnosti koje su sprovodile te LSU.⁶ Porastao je broj žena i sada su one prisutne na čelu jedanaest lokalnih samouprava u području primene programa.⁷ Od šest LSU u Rasinskom okrugu, pet sad ima predsednice opštine⁸, dok su se u Nišu i Užicu po prvi put u istoriji žene našle na čelu grada. Dodatno, žene su takođe na čelu opština Bajina Bašta, Trgovište, Babušnica i Surdulica.

Na kraju, **promena politike u oblasti javnih nabavki uticale su na rad lokalnih samouprava** i uticale na dinamiku programskih aktivnosti. Naime, Zakon o javnim nabavkama stupio je na snagu 1. januara 2020. godine, a 1. jula 2020. godine je počela njegova obavezna primena. Zakon omogućava sprovođenje postupaka

¹ Prema statističkim podacima SZO, u Srbiji je 7. jula 2020. godine zabeleženo 299 novih slučajeva u periodu od 24 sata i 13 prijavljenih povezanih smrtnih slučajeva, a 26. jula broj zabeleženih slučajeva bio je 462.

² RS.N1info.com, [Vojska počela sa montažom poljske bolnice u Novom Pazaru](#) (3. jul 2020)

³ EC.Europa.eu, [COVID-19: Socio-economic consequences and policy responses in 16 European countries](#) (18. avgust 2020)

⁴ [COVID-19: Procena socio-ekonomskog uticaja](#)

⁵ U izveštaju se navodi: Stanovništvo koje se trenutno smatra ranjivim moglo bi da poraste sa oko 31% pre krize na 33% ili 35% stanovništva, dok bi nivo pre krize od 8% siromašnih radnika u Srbiji mogao da poraste do 12% ili čak 19% u sektorima koji su najviše pogođeni, kao što su trgovina na veliko i malo, smeštaj, prehrambene usluge, nekretnine, administrativne i pomoćne usluge, profesionalne i naučne i tehničke aktivnosti.

⁶ Valjevo, Osečina, Ljubovija, Vladimirci, Bogatić, Ivanjica, Paraćin, Despotovac, Čuprija, Trstenik, Brus, Varvarin, Čićevac, Knić, Kragujevac, Topola, Tutin, Užice, Arilje, Bajina Bašta, Prijepolje, Sjenica, Požarevac, Kučevo, Vlasotince, Niš, Svrlijig, Gadžin Han, Aleksinac, Merošina, Trgovište, Bujanovac, Babušnica, Smederevo, Prokuplje, Blace i Sokobanja.

⁷ Pre izbora, žene su bile na čelu LSU u Kruševcu, Surdulici, Babušnici, Merošini i Svrlijgu. Nakon izbora 2020. godine, 11 LSU koje predvode žene su: Kruševac, Surdulica, Babušnica, Niš, Trgovište, Trstenik, Brus, Čićevac, Varvarin, Užice i Bajina Bašta.

⁸ Predsednice u Brusu, Trsteniku i Čićevcu, kao i u Rasinskom okrugu.

javne nabavke, uključujući komunikaciju i razmenu podataka u okviru javnih nabavki, elektronskim putem, kao i podnošenje i otvaranje ponuda. Prilagođavanje procedura ovako unapređenom okviru na lokalnom nivou dovelo je do odlaganja sprovođenja povezanih aktivnosti tokom ovog kvartala, ali se u narednom periodu očekuje povećanje efikasnosti istih.

Napredak u ostvarivanju ciljeva

Tokom ovog kvartala, završene su aktivnosti u okviru dodatnih 26 projekata što je doprinelo završetku realizacije ukupno 168 od 342 finansirana projekta. Program je ušao u poslednji kvartal godine sa 173 aktivna projekta, od čega je većina završena, a barem se za polovinu očekuje da će biti završena do kraja godine.

Doprinos programa boljem pozicioniranju MSP na tržištu i povećanju njihove konkurentnosti napredovao je proširenim doseganjem MSP aktivnostima koje sprovode Organizacije za podršku poslovanju (OPP). Pored 203 granta koje sprovode MSP, 441 MSP je imalo direktne koristi od obuke, mentorstva i drugih vrsta pomoći koju pružaju OPP.

Povrh toga, 17.876 stanovnika nedovoljno razvijenih područja, od čega 8709 odnosno 49 odsto žena, imalo je koristi od aktivnosti društveno odgovornog poslovanja koje je sprovelo 94 MSP čije su aktivnosti završene tokom ovog kvartala. Ulaganjem u iznosu od 216.000 evra u intervencije društveno odgovornog poslovanja, MSP su većinski podržale organizacije i institucije koje se bave decom i pripadnicima ugroženih društvenih grupa u svojim lokalnim zajednicama.⁹ Na kraju, zapošljavanjem ukupno 365 ljudi, 94 korisnička MSP povećala su broj zaposlenih za u proseku 37 odsto.

Preko 400 hektara zemljišta opremljeno je u četiri industrijske zone u Bojniku, Užicu, Smederevu i Šapcu, završetkom radova tokom ovog kvartala što je doprinelo realizaciji Strategije za podršku razvoja MSP. Uz 115 već otvorenih radnih mesta, očekuje se da će dodatnih 590 ljudi biti zaposleno u narednom periodu, pored infrastrukturnih investicija u vrednosti od 15 miliona evra.¹⁰

EU PRO direktno doprinosi sprovođenju dva strateška dokumenta koji su relevantni za unapređivanje položaja nacionalnih manjina u Srbiji – Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja i Akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina. Unapređivanje položaja romske nacionalne manjine omogućeno je kroz primenu aktivnih mera u četiri prioritetne oblasti predviđene Strategijom. Preko 200 Roma i Romkinja primilo je pomoć koja je doprinela da se unapredi njihov položaj u odnosu na stanovanje, socijalnu zaštitu, zdravlje, zapošljavanje, odnosno obrazovanje.

⁹ Detaljnije u [Annex I Att.1.1 EPR CSR Activity](#).

¹⁰ Celokupan uticaj projekata ekonomske infrastrukture prikazan je u [Annex II Att.2.1 EPR Impact of the EU PRO economic infrastructure projects](#).

Rezultat 1

Poboljšana tehnološka struktura MSP i njihova sposobnost da povećaju svoj udeo na tržištu

Preduzeća koja su podržana u okviru prvog poziva za MSP ostala su prilično stabilna i dovela su do dodatnog zapošljavanja povećanjem broja zaposlenih, proisteklom iz pružene pomoći, na 365, od kojih je 141 radno mesto otvoreno 2020. godine. Uz to, preduzeća podržana kroz drugi poziv za MSP već ostvaruju rezultate u prvom kvartalu realizacije projekata, pri čemu je otvoreno 13 novih radnih mesta u osam korisničkih MSP.

Program je nastavio da prati efekte ekonomske krize uzrokovane pandemijom COVID-19 virusa i sproveo treću anketu preduzeća u septembru. Anкета potvrđuje smanjenu proizvodnju kod 43% podržanih preduzeća, dok je 28% preduzeća povećalo proizvodnju u poređenju sa istim periodom prošle godine.

U okviru 18 podržanih projekata OPP, tokom prošlog kvartala održano je 19 aktivnosti obuke i izgradnje kapaciteta za ukupno 766 predstavnika/ca MSP. Do sada je 441 MSP imalo koristi od podrške koju pružaju OPP. Isporučena je oprema za šest podržanih korisničkih MSP i dve OPP. Osim toga, „Etno forum“ Svrlijig je završio projektne aktivnosti, uključujući i uspostavljanje priuštivih usluga štampe namenjenih lokalnim preduzećima, kao i različite promotivne aktivnosti i obuke. Pedeset preduzetnika/ca i malih preduzeća iz Svrlijiga imalo je koristi od projektnih aktivnosti, od kojih je trećina u vlasništvu žena.

Aktivnosti

1.1 Program dodele bespovratnih sredstava MSP

Isporukom opreme u preostala tri preduzeća koja su dobila bespovratna sredstva u okviru prvog poziva za MSP završene su operativne aktivnosti na 94 dodeljena granta u okviru prvog poziva, a projekti se administrativno zatvaraju.

Nakon što je Upravni odbor programa (UOP) odobrio dodelu sredstava za 118 MSP¹¹ u okviru drugog javnog poziva za MSP, devet MSP prekinulo je učešće u programu, uglavnom zbog izazova uzrokovanih pandemijom COVID-19 virusa. Preostalih 109 dobitnika bespovratnih sredstava potpisali su ugovore u julu 2020. godine, a projekti su u realizaciji. Tokom ovog kvartala, svih 109 dobitnika sredstava otvorilo je namenske bankovne račune za sprovođenje projekata i prebacilo svoj deo doprinosa za sufinansiranje projekata. Četrdeset osam preduzeća sprovelo je postupke nabavke i potpisalo ugovore sa dobavljačima, pri čemu je četiri već primilo i postavilo opremu. Uz to, 40 MSP objavilo je nabavku, a preostalo 21 preduzeće je u postupku pripreme tenderske dokumentacije.

Osmoro korisnika već je ostvarilo ključne rezultate projekata i otvorilo nova radna mesta. Uz to, sedam MSP sprovelo je aktivnosti društveno odgovornog poslovanja tokom ovog kvartala. Većina intervencija u oblasti društveno odgovornog poslovanja usmerena je na decu: preduzeće „Cakemake“ iz Valjeva doniralo je opremu za čišćenje i sterilizaciju centralne kuhinje u predškolskoj ustanovi „Milica Nožica“; preduzeće „Roloplast“ iz Valjeva obnovilo je prozore na osnovnoj školi „Miloš Marković“ u selu Donji Taor; preduzeće „S Box“ iz Čačka opremilo je igralište predškolskih ustanova „Moje detinjstvo“ i „Mali kapetan“ u Čačku; preduzeće „Stiva Dent“ iz Niša podržalo je modernizaciju nastavnih procesa u osnovnoj školi „Učitelj Tasa“ u Nišu donacijom tri projektor; preduzeće „Urban Enter“ iz Niša unapredilo je uslove za decu i zaposlene koji koriste dom učenika škole za decu sa smetnjama u razvoju „Bubanj“ u Nišu, zamenom stolarije u sanitarnim prostorijama. Osim toga, preduzeće „Flamma systems“ iz Niša doniralo je sredstva niškom sportskom paraglajding klubu

¹¹ 112 predloženih projekata za finansiranje i dodatnih šest na rezervnoj listi

koja će biti iskorišćena za nabavku kombija za ovu sportsku aktivnost, a proizvođač odeće „Flama Niš“ donirao je uniforme za pet hostesa „Nišvil džez festivala“ u Nišu.

1.2 Podrška organizacijama za podršku preduzećima (OPP)

Restrikcije koje je uzrokovala pandemija COVID-19 virusa i dalje utiču na realizaciju projekata OPP, uključujući i planirane studijske posete, posete sajmovima i B2B sastanke uživo. Shodno tome, došlo je do prilagođavanja aktivnosti u okviru osam od preostalih 17 tekućih projekata tokom ovog kvartala. Bez obzira na to, velika većina projekata ušla je u finalnu fazu realizacije i očekuje se da će biti zaključeni tokom poslednjeg kvartala ove godine.

Uz dva OPP projekta koji su završeni tokom prethodnog kvartala, udruženje žena „Etno forum“ Svrlijg okončalo je sve projektne aktivnosti u julu 2020. godine. Ključne aktivnosti tokom ovog kvartala bile su sledeće:

- Biznis inovacioni centar (BIC) Kragujevac održao je obuku iz sistema upravljanja kvalitetom za 15 odabranih MSP, a za pet odabranih MSP i primenu ISO standarda u drugoj fazi ove aktivnosti. Interna obuka za zaposlene u BICu je završena, a ovaj dobitnik bespovratnih sredstava takođe je organizovao onlajn radionicu za preko 30 predstavnika/ca preduzeća iz privatnog i javnog sektora o značaju sistema upravljanja kvalitetom.
- Razvojni biznis centar (RBC) Kragujevac odabrao je 22 mladih profesionalaca za program obuke i mentorstva. Pripremljena je prva verzija onlajn platforme „[Talent hub](#)“. Nastavljene su pojedinačne konsultacije sa odabranim MSP, uglavnom usmerene na marketing i digitalizaciju, kao i na izradu internet prezentacija korisničkih MSP.¹² Tokom ovog kvartala održane su poslednje dve radionice OPP, što predstavlja ukupno četiri radionice za jačanje internih kapaciteta, na temu tzv. *lean* metodologije, dizajnerskog razmišljanja, inovativnih izvora finansiranja MSP i izvoza.
- Regionalna razvojna agencija „Braničevo-Podunavlje“ sprovela je aktivnost podrške standardizaciji i marketingu koja je dovela do nabavke i isporuke opreme za šest MSP iz sektora mlečnih proizvoda. Ovaj dobitnik bespovratnih sredstava nastavio je da sprovodi aktivnost usluga dizajna i marketinga kroz rad na digitalnim katalogima i vidljivosti na društvenim mrežama za devet MSP iz sektora mlečnih proizvoda.
- U julu, Regionalna agencija za razvoj Istočne Srbije (RARIS), završila je drugi deo dvodnevne obuke za 41 predstavnika/cu odabranih MSP sa ciljem prenosa znanja o korišćenju digitalnog marketinga u njihovim MSP. Nakon završetka obuke, učesnici/e su razvili/e marketinške koncepte za svoja preduzeća i pokrenuli/e realizaciju svojih internet marketinških kampanja uz prilagođenu podršku RRA.
- Tehnički fakultet u Boru realizovao je drugi i treći ciklus radionica o finansijama, marketingu, poslovanju i poslovnoj komunikaciji za 20 MSP. Ove radionice su zbog pandemije COVID-19 virusa odložene za septembar i održane onlajn.
- Timočki Omladinski Centar (TOC), Zaječar, aktivno je nastavio sa mentorskim programom za prethodno odabranih 10 MSP, kojima je pružao podršku u oblasti digitalnog marketinga, cirkularne ekonomije, dizajna, pakovanja, itd.

¹² Slede neki od primera napravljenih internet prezentacija: [BeesyLife](#), [Iz moje bašte](#), [Anina zimnica](#), [Šumadija Kragujevac](#).

- Regionalna razvojna agencija Podrinja, Podgorine i Rađevine objavila je [vodič za izvoz i internacionalizaciju namenjen MSP](#), koji se uglavnom odnosi na tržišta Mađarske i EU.¹³
- Centar za razvoj Jablaničkog i Pčinjskog okruga sproveo je javni poziv promovisan na dva događaja u Vladičinom Hanu i Leskovcu koji su okupili 61 učesnika početkom jula. Od 34 primljene prijave izabrano je 31 MSP za drugu fazu pomoći, uključujući naprednu obuku iz brendiranja, upravljanja ljudskim resursima, tržišnih inovacija i digitalnog marketinga. Korisnici su podeljeni u timove sa zadatkom da razviju posebne marketinške koncepte koji se stavljaju na glasanje putem [internet platforme](#) napravljene u tu svrhu. Komisija koja se sastoji od predstavnika RRA, uprave Leskovca i Razvojne agencije Srbije oceniće i izabrati deset najodrživijih marketinških konceptata kojima će biti pružena dodatna mentorska podrška.
- SEDA, RRA Sandžaka u Novom Pazaru, sprovela je poziv ograničen na MSP, koji je poslednjih pet godina deo aktivnosti agencije, i izabrala 43 MSP za učešće u naprednoj obuci o društvenim medijima i tehnikama onlajn prodaje. Na kraju perioda obuke polaznici će biti testirani, a 22 najbolje plasirana MSP će biti dodatno podržana da razviju digitalna marketinška rešenja (internet prezentaciju, Fejsbuk profil/stranicu i Instagram profil/stranicu) u oktobru.
- RRA Zlatibor angažovala je konsultante za izradu alata za internacionalizaciju MSP i obuku o pristupu finansijama za MSP. Nakon pomeranja međunarodnog sajma industrije obrade metala, *EuroBLECH 2020*, planiranog u oktobru 2020. na mart 2021. godine, RRA Zlatibor je napravila, u konsultacijama sa članovima *West Metal Group* klastera kao krajnjim korisnicima, predlog za alternativne aktivnosti da bi se ostvarili postavljeni rezultati. U slučaju da se produže rizici od pandemije COVID-19 virusa, RRA će napraviti platformu za digitalni marketing, kako bi ostvarila planirane rezultate.
- Naučno-tehnološki park Čačak organizovao je dve obuke sa 36 učesnika o digitalnoj revoluciji, digitalnoj transformaciji i digitalnom liderstvu. Uz to, održane su četiri obuke za zaposlene o inovacionim ekosistima, pristupu alternativnim izvorima finansiranja i menadžment konsaltingu. Završena je provera i ekspertna analiza osam izabranih MSP i napravljen personalizovani plan digitalne transformacije za svako pojedinačno.
- Konsultanti koje je angažovao građevinski klaster „Dunđer“ iz Niša napisali su dve studije slučaja koristeći *Open House* metodologiju za objekat JP „Direkcija za razvoj, urbanizam i izgradnju opštine Knjaževac“ i za stambenu zgradu u Nišu. Ove studije slučaja iskoristiće se za promociju *Open House* metodologije i povećanje njene upotrebe od strane građevinskih inženjera, arhitekata i urbanista.¹⁴
- Startup centar Niš sproveo je nabavku većine planirane opreme za gejmung. Održali su dve uspešne onlajn kreativne radionice sa 358 učesnika na teme koje uključuju tehnologiju virtuelne realnosti (VR) i internet protokol (IP) u gejmingu i zaštitni softver. Da bi se odgovorilo na kašnjenja nabavke zbog pandemije, odobren je produžetak projekta bez dodatnih sredstava na određeno vreme.
- *ENECA* je obavila većinu nabavki, uključujući opremu koja će biti isporučena u oktobru, kao i mentorske usluge koje će se odložiti do septembra zbog restrikcija povezanih sa pandemijom COVID-19 virusa. Mentorska podrška je u toku u osam korisničkih MSP. Uz to, napravljena je internet prezentacija „[Fabrika dobre hrane](#)“ na kojoj je dosad predstavljeno devet MSP, da bi se povećala vidljivosti njihovih preduzeća i proizvoda.
- NiCAT klaster iz Niša držao je tokom ovog kvartala jednom nedeljno koučing za 19 predstavnika/ca 11 MSP koja su članovi klastera o pristupu novim tržištima, a završio je i istraživanja američkog i švajcarskog IT tržišta. U okviru društveno odgovornih aktivnosti, NiCAT je organizovao dva vebinara,

¹³ <http://rrappr.rs/wp-content/uploads/2020/07/Vodi%C4%8D-za-internationalizaciju-tr%C5%BEi%C5%A1ta-i-izvoz-u-EU-HUN.pdf>

¹⁴ Evropska metodologija za procenu održivosti zgrada.

pod nazivom *NGO Support* (podrška NVO) i *Women in Tech* (Žene u naprednim tehnologijama), sa preko 150 zainteresovanih predstavnika/ca MSP i NVO.

- Konsultanti koji su angažovani kroz projekat sa RRA „Jug“ Niš započeli su istraživanje inovacionih potencijala MSP, pripremu i realizaciju programa obuke. RRA „Jug“ sprovela je nabavku računarske opreme za „EN-INNO“ laboratoriju i potpisala ugovor sa dobavljačem.
- Elektronski fakultet Niš je u završnim fazama izrade uputstva za 3D modeliranje uz korišćenje različitih procesa kojima će se promovisati fabrika prototipa „ELPROFA“, osnovana nabavkom opreme za 3D modelovanje tokom prethodnog kvartala.

Rezultat 2

Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i konkretna ulaganja malog obima u infrastrukturu

Nakon završetka realizacije dodatna četiri projekta tokom ovog kvartala, ukupno je do sad realizovano 29 od 60 projekata koji doprinose poslovnom okruženju.

Nastavile su se investicije u infrastrukturu. Tehnička dokumentacija koja je razvijena kroz EU PRO program u prvom kvartalu 2020. godine omogućila je Beloj Palanki da realizuje rekonstrukciju nekadašnje fabrike „Femid“ uz investiciju od 725.000 evra. Fabrika je predata austrijskoj kompaniji *TGM Services*, koja je već zaposlila 30 stanovnika Bele Palanke koji su prošli stručnu obuku da bi se pripremili za rad. Do aprila 2021. godine očekuje se zapošljavanje inicijalno planiranih 100 ljudi.

Projekti ekonomske infrastrukture nastavljaju da doprinose ekonomskom rastu i socijalnoj održivosti. Završetak realizacije četiri projekta tokom ovog kvartala u Smederevu, Užicu, Šapcu i Bojniku otvoriće mogućnost za 705 novih radnih mesta, kao rezultat novih investicija u iznosu od 15 miliona evra, realizovanih ili započetih tokom ovog kvartala:

- Maloprodajni lanac „NEST“ izgradio je tržni centar u novoopremljenoj poslovnoj zoni Krčagovo u Užicu i omogućio poslovanje za dodatnih 10 domaćih i međunarodnih kompanija i otvorilo 60 novih radnih mesta za stanovnike Užica.
- Tri nova preduzeća odlučila su da premeste svoje poslovanje u severozapadnu industrijsku zonu u Šapcu, opremljenu kroz EU PRO program, što će obezbediti zapošljavanje 30 ljudi. Očekuje se da će u svom punom potencijalu ova zona dovesti do otvaranja 1000 radnih mesta u predstojećem periodu.
- Unapređivanje uslova za poslovanje u industrijskoj zoni u Smederevu, poboljšanjem osvetljenja i video nadzor, značajno je doprinelo opštoj sigurnosti i bezbednosti u zoni, što je već povećalo atraktivnost zone za nove investitore, a do sad je troje novih investitora započelo poslovne aktivnosti u zoni.¹⁵ Ulaganjem 5,8 miliona evra u objekte i opremu, oni su već povećali broj otvorenih radnih mesta za 55 u prethodnom periodu, a u perspektivi treba da se otvori još 620 radnih mesta. Još jedna svetski poznata kompanija za proizvodnju betonske opreme sa sedištem u Nemačkoj, *Schwing Stetter*, gradi svoje objekte. Procenjena vrednost investicije iznosi 6,8 miliona evra, sa potencijalom zapošljavanja 350 radnika/ca.

¹⁵ Mayekawa SRB d.o.o. Smederevo (japanska kompanija koja proizvodi rashladne kompresore), Tomi Trade d.o.o. Smederevo za rečni transport i Koepfer d.o.o Smederevo (nemačka kompanija koja proizvodi delove zupčanika visoke preciznosti i komponente prenosnika).

- Do sada je samo troje lokalnih investitora izrazilo zainteresovanost za pokretanje poslovanja u Agro biznis zoni Kosanić u Bojniku, što je prvi izraz zainteresovanosti za poljoprivrednu zonu u Bojniku. Bojnik je planirao da otvori mogućnosti za otvaranje 150 novih radnih mesta na 52 ha zone.

MAKRO

Aktivnosti

2.1.1 Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz razvoj GIS i poboljšan pristup geoprostornim podacima

Razvoj geografskih informacionih sistema (GIS) u okviru 19 odobrenih projekata napreduje. Besplatni GIS softver ili njegova nadogradnja u potpunosti su ili delimično operativni u okviru 11 projekata¹⁶ koji pokrivaju 19 LSU, a u Kruševcu, Nišu i Požarevcu pokrenut je razvoj softvera. Uz finalizaciju osnovnih procesa nabavke u četiri vodeće LSU¹⁷ tokom prethodnog kvartala, u periodu izveštavanja nabavke GIS okončali su Zaječar, Sokobanja, Vranje, Požarevac, Loznica i Leskovac.

Postupci nabavki za preostalih 9 projekata su u toku i očekuje se da će biti završeni do kraja 2020. godine. Problemi do kojih je došlo u Požarevcu, a odnose se na ponovno oglašavanje nabavke za nadogradnju softvera, razrešeni su, a nabavka softvera bila je uspešna. Uz to, Paraćin je pokrenuo postupak otvorene nabavke. Kašnjenja zabeležena u odnosu na postupke nabavke uglavnom su bila usled smanjenih operativnih kapaciteta LSU tokom pandemije COVID-19 virusa i nedavnog početka primene Zakona o javnim nabavkama. Iz ovih razloga velika većina GIS projekata biće produžena ograničeno na nekoliko meseci, što će ostati u granicama prihvatljivog kašnjenja.

2.1.2 Izrada urbanističkih planova koji se odnose na privredni razvoj

Izrađeno je 12 od 18 podržanih planova detaljne regulacije. Uz jedanaest planova koji su izrađeni u prethodnom kvartalu¹⁸, plan za Zaječar je završen u ovom kvartalu i ušao je u postupak usvajanja.

Takođe su napredovale aktivnosti i na drugim projektima. Planovi za industrijsku zonu u Merošini i Dimitrovgradu prošli su javni uvid, dok ga Majdanpek započinje. Plan za Surdulicu je u izradi, ali završetak planskog rešenja zavisi od usvajanja planskog dokumenta višeg reda. Vlasotince i Raška završavaju fazu izrade nacarta. Nakon pribavljanja svih planskih uslova moći će da finalizuju nacрте planova. Uz to, Program je pripremio poster za 29. Međunarodni salon urbanizma¹⁹, dok je priprema za podnošenje prijave Programa u toku i biće završena u oktobru.

2.1.3 Razvoj projektno-tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose privrednom razvoju

U proteklom periodu završena je realizacija osam projekata, a izrada tehničke dokumentacije za preostala četiri projekta je u toku.²⁰ Tokom ovog kvartala, završen je tehnički projekat za *Multimedia* poslovni centar u Vranju, a izdavanje građevinske dozvole očekuje se u oktobru; grad Čačak završava tenderski postupak za tehničku kontrolu projekta za naučno-tehnološki park; tehnička dokumentacija za sistem kišne kanalizacije u industrijskoj zoni Šeovac u Kraljevu je u finalnim fazama a preostalo je pribavljanje uslova od javnih preduzeća, od kojih se poslednji očekuju od JP „Putevi Srbije“ u oktobru; obzirom da tender koji je objavljen u julu nije privukao ni jednu ponudu, očekuju se kritična kašnjenja na izradi tehničkog projekta za multifunkcionalni izložbeni centar u Nišu. Program je pomogao gradu da prilagodi tendersku dokumentaciju za izradu projekta po fazama i ponovo ga oglasi početkom oktobra. Ako bude uspešan, Program će razmotriti produžetak sa ograničenim trajanjem da bi se omogućila izrada projekta.

2.2 Razvoj/poboljšanje infrastrukture manjeg obima koja ima ekonomski uticaj na lokalnom nivou

¹⁶ Čajetina, Kragujevac (u partnerstvu sa Knićem i Rekovcem), Leskovac (u partnerstvu sa Bojnikom), Loznica (u partnerstvu sa Krupnjem, Ljubovijom i Malim Zvornikom), Rača (u partnerstvu sa Batočinom i Lapovom), Šabac, Sokobanja, Topola, Vranje, Zaječar i Žagubica.

¹⁷ Žagubica, Topola, Rača i Šabac.

¹⁸ Užice, Pirot, Čajetina, Veliko Gradište, Velika Plana, Topola, Arandelovac, Kraljevo, Kučevo, Leskovac i Rača.

¹⁹ [AnnexII Att2.3 IUPE Poster](#)

²⁰ Čačak, Niš, Kraljevo i Vranje.

Pored četiri projekta koji su završeni u prethodnom periodu, Smederevo, Šabac, Bojnik i Užice okončali su aktivnosti tokom perioda izveštavanja. Bojnik je napravio najveći napredak u ovom kvartalu, uspešno završivši građevinske radove velikog obima na Agrobiznis zoni. Preostao je mali deo građevinskih radova na projektu ekonomske infrastrukture u Sokobanji, koji će biti okončan tokom poslednjeg kvartala ove godine.

Rezultat 3

Bolja socijalna kohezija i unapređeni uslovi života kroz poboljšanje javne infrastrukture manjeg obima i unapređenje društvenih odnosa

Isključene grupe i nacionalne manjine i dalje imaju koristi od programskih intervencija usmerenih na izgradnju socijalne kohezije u lokalnim zajednicama. Tokom ovog kvartala program je unapredio uslove života za preko 22.000 ljudi kroz deset završenih projekata lokalne infrastrukture, uz prošireni uticaj na preko 285.000 stanovnika u lokalnim samoupravama. Program je unapredio uslove rada i života i omogućio jednak pristup društveno ugroženim grupama, ali takođe uz korišćenje održivih izvora energije, smanjenje ugljeničnog otiska i smanjenje operativnih troškova.

Kroz aktivnosti dobrog upravljanja koje se sprovode u partnerstvu sa Swiss PRO programom, radi se na izgradnji kapaciteta opština za održivo i transparentno upravljanje sredstvima, socijalnom uključivanju i planiranju koje će omogućiti LSU da namene sredstva uštedena primenom energetske efikasnosti za druge investicije. To je već dovelo do rezultata u školi u Merošini, koja je obnovljena uz pomoć EU PRO programa, povećanjem broja romske dece u prvom razredu (dve trećine dece pripada romskoj populaciji) i u predškolskoj pripremnoj grupi. Sledeći principe dobrog upravljanja, uz tehničku podršku Swiss PRO programa, sedamnaest LSU donelo je propise koji se odnose na projekte lokalne infrastrukture. U slučaju obnove doma zdravlja u Žagubici, koji je izgrađen 1954. godine, uštede energije biće uložene u obezbeđivanje medicinskih sredstava. Princip nediskriminacije uključen je u pravilnike o postupanju sa pacijentima iz ugroženih grupa. Uz to, obnovljeni sistem za grejanje i ventilaciju obezbediće bolje uslove za rad 100 zaposlenih, dok oko 9600 pacijenata, kojima je na godišnjem nivou potrebna zdravstvena nega u ovom centru, neće morati da putuje u Petrovac na Mlavi ili Požarevac, već će imati unapređene, kvalitetne zdravstvene usluge u svojoj opštini.

Tri realizovana projekta unapredila su kvalitet života stanovnika romskog naselja Bair u Valjevu, 27 porodica u Trgovištu i 100 porodica u naselju Trnavska reka u Raškoj, od čega 30 pripadnika/ca romske populacije. Izgrađena kanalizacija u sva tri naselja direktno će odvoditi otpadnu vodu u postrojenja za preradu otpadne vode. Dva rekonstruisana vrtića u Prokuplju i Smedereva obezbediće ekološke i energetske efikasne prostorije za 1500 dece i zaposlenih. Štaviše, obnovljen centralni kuhinjski blok u vrtiću Radost u Prokuplju snabdevaće četiri opštinska vrtića.

Obnovljen kulturni centar u Kušiljevu, u Svilajncu, unapredio je uslove za 800 dece i mladih, 315 osoba sa invaliditetom i preko 750 stanovnika starijih od 60 godina koji će imati direktnu korist od projekta. Rekonstruisani kulturni centar u Rekovcu unapredio je kulturnu i poslovnu infrastrukturu i ojačao ruralni ekonomski razvoj i žensko preduzetništvo za 894 člana udruženja preduzetnika/ca, od čega 49% žena. Rehabilitaciono-sportski kompleks u Dimitrovgradu unapredio je kvalitet sportskih sadržaja u zajednici, čime je doprineo poboljšanju socijalne kohezije i stvaranju povoljnijeg životnog okruženja za 1088 direktnih korisnika/ca. Isti uticaj imaće rekonstruisan teren za mali fudbal i dečje igralište sa novim terenima za košarku i odbojku na 275 direktnih korisnika/ca u Batočini.

Dva projekta koje sprovode OCD direktno su doprinela društveno-ekonomskom osnaživanju 47 nezaposlenih žena iz pasivnih ruralnih područja u Lebanu i Boru: dve su našle privremeno zaposlenje u Lebanu, dve žene iz borskih sela pokrenule su registraciju udruženja za promociju lokalnog turizma i tradicionalne hrane, a još dve planiraju registraciju turističkih domaćinstava u Boru nakon što steknu veštine ručne izrade suvenira, sakupljanja, sušenja i pakovanja lekovitog bilja, voća i povrća i unaprede znanje o registraciji i kategorizaciji turističkih domaćinstava, kao i o promociji i oglašavanju proizvoda putem interneta i društvenih mreža.

Dva granta direktno su doprinela socijalnom uključivanju preko 200 Roma u Babušnici i Vladičinom Hanu kroz primenu aktivnih mera u pet prioriternih oblasti – stanovanje, socijalna zaštita, zdravlje, zapošljavanje i obrazovanje. U Vladičinom Hanu, preko 130 Roma dobilo je pravnu i druge vrste pomoći pri razrešavanju pitanja koja se odnose na legalizaciju stanova i ostvarivanje socijalne pomoći. Medicinska sestra pružala je kontinuiranu podršku i informacije o zdravlju za 14 majki Romkinja sa 44 dece, dok je 15 romskih đaka popravilo uspeh u školi kroz organizaciju dopunske nastave, a devetoro ih je upisalo srednju školu. Dvadeset romskih porodica opremljeno je staklenicima koji će dugoročno gledano doprineti njihovom ekonomskom osnaživanju.

Projekat učenja jezika u četiri škole u Bujanovcu i Preševu podstakao je nastavnike da uvedu kvalitativne izmene u svoj pristup nastavi i pređu sa predavanja na interaktivni model i doprineo unapređenju funkcionalnog znanja kod albanskih učenika.

Aktivnosti

3.1 Podrška projektima za poboljšanje uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama

Uz završenu realizaciju 21 projekta lokalne infrastrukture tokom prethodnog perioda, aktivnosti su okončane i na dodatnih deset²¹ projekata tokom ovog kvartala.²² Registrovana su manja kašnjenja kod šest preostalih projekata²³, a program pomno prati sprovođenje revidiranog plana aktivnosti.

Nakon prekida aktivnosti u prethodnom periodu nastavljeni su radovi na sportskom parku na otvorenom na Zlatiboru koje vodi opština Čajetina, a ugovarač je dosad izveo 95% ugovorenih radova. Program pomno prati ove aktivnosti, a takođe obilazi lokaciju svake nedelje i podržava korisničku lokalnu samoupravu da bi se umanjili rizici od nezavršavanja radova na vreme. U Sjenici je završena izgradnja vrtića, dok je ostalo da se obezbedi strujni priključak u narednim mesecima da bi se omogućilo pravilno funkcionisanje svih sistema.

Okončana je rekonstrukcija zgrade Narodnog pozorišta u Užicu, a očekuje se završetak manjih radova na enterijeru početkom oktobra. Pri kraju su radovi na sistemima vodosnabdevanja u Kučevu i Bosilegradu, a projekti nastavljaju rad u skladu sa revidiranim planovima uz pomno praćenje od strane Programa. Na kraju, završeni su radovi na obnovi Doma kulture u Babušnici, a objekat se oprema.

3.2 Podrška projektima kojima se unapređuje međuetnički dijalog i saradnja, poboljšava socijalna kohezija i socijalna integracija u multietničkim zajednicama

Tokom ovog kvartala završeno je šest dodatnih projekata²⁴, čime je ukupan broj završenih projekata došao do jedanaest. Nakon završetka dvogodišnje aktivnosti učenja srpskog kao maternjeg jezika u junu mesecu, Grupa 484 podnela je finalni izveštaj koji je potvrdio uspešnost izvedenog projekta.²⁵

Aktivnosti na preostalih jedanaest projekata koje su privremeno obustavljene zbog pandemije COVID-19 virusa, nastavile su se u septembru revidiranjem planova prilagođenih restrikcijama povezanim sa pandemijom. Tokom ovog kvartala, produženo je devet a revidirani su budžeti šest projekata.

²¹ Valjevo, Trgovište, Batočina, Raška, Smederevo, Svilajnac, Žagubica, Dimitrovgrad, Prokuplje i Rekovac.

²² Status svih lokalnih i ekonomskih infrastrukturnih projekata dostupan je u [AnnexII Att.2.2 EIPandLIPstatus](#).

²³ Sjenica, Kučevo, Bosilegrad, Babušnica, Užice i Čajetina.

²⁴ Sprovede ih Udruženje žena „Ruža“; Udruženje obolelih od multiple skleroze Pčinjskog okruga Vranje; Ženska inicijativa Priboj; Udruženje Roma intelektualaca Vladičin Han; Udruženje građana „Kokoro“ Bor i Sandžački odbor za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

²⁵ [Annex III Att.3.1 Group 484 Final Report 2018-20 Aug20](#)

Nastavilo se sprovođenje četiri odobrena projekta²⁶ koja se odnose na školske aktivnosti prilagođene novim uslovima. Organizovana su tri posebna onlajn događaja sa preko 90 učesnika: OCD Ženska inicijativa Priboj organizovala je konferenciju umesto studijske posete, na kojoj su predstavnici Opštine Priboj i Grada Sombora razmenili iskustva i primere dobre prakse u negovanju tradicije i kulture u multikulturalnim zajednicama; Forum žena Prijepolja organizovao je okrugli sto za promociju interkulturalizma, pod nazivom „Živimo li jedni s drugima ili jedni pored drugih“, na kojem su učestvovali predstavnici OEBSa, Nacionalnog saveta bošnjačke nacionalne manjine, medija, kulturnih i obrazovnih ustanova i zainteresovanih građana; događaj koji je inicijalno planiran kao festival za promociju prava žena u Tutinu, organizovan je kao o obuka za aktivistkinje iz Vranja i Tutina, kao i onlajn konferencija u organizaciji UG „Nexus“ Vranje. Aktivistkinje su stekle znanje na polju korišćenja digitalnih tehnologija za zastupanje prava žena i manjina. Uz to, korisnice su organizovale onlajn konferencije sa građanima, predstavnicima civilnog sektora i školama iz deset gradova u Srbiji.

Uzevši u obzir da su poslovni sektor, kao i isključene grupe, naročito pogođeni COVID-19 krizom, došlo je do prilagođavanja dva projekta²⁷ kojima je bilo predviđeno pokretanje biznisa romskih korisnika/ca u saradnji sa Programom da bi se pronašao prihvatljiv model za njihovu finalizaciju. Korisnici koji su prethodno prošli stručno osposobljavanje biće podržani za dohodovne aktivnosti obezbeđivanjem opreme i kroz program proširene prakse. Njih će dalje pratiti vodeća udruženja kojima će biti formalno predata oprema. Kasnije, korisnici/e će imati mogućnost da započnu biznis registracijom preduzeća, osnivanjem zadruga, itd.

3.3 Nabavka medicinske opreme i sredstava za COVID-19

Tokom prethodnog kvartala nabavljeni su i isporučeni kontejneri za trijažu i uređaji za nadgledanje, ventilaciju i anesteziju kao podrška radu Vlade na odgovoru na COVID-19.

Upravljanje i koordinacija

Upravni odbor Programa

Upravni odbor Programa (UOP) nije se sastao tokom ovog kvartala, prevashodno zbog fleksibilnih radnih aranžmana kao odgovor na aktivnu pandemiju COVID-19 virusa. Naredni sastanak planiran je u novembru 2020. godine.

Koordinacija

Nastavljena je koordinacija sa drugim lokalnim razvojnim projektima UNOPSa, prvenstveno Swiss PRO i Norway for You programima, a redovan koordinacioni sastanak održan je u septembru.

Swiss PRO program nastavio je da pruža tehničku podršku LSU koje sprovode projekte lokalne infrastrukture u odnosu na primenu principa dobrog upravljanja u infrastrukturnim projektima. Primena šest usvojenih propisa u okviru tri EU PRO infrastrukturna projekta odobrena tokom ovog kvartala, uglavnom su doneli korist romskom stanovništvu i deci, jer je 2000 Roma unapredilo uslove života zahvaljujući novim priključcima na kanalizacioni sistem, dok je oko 900 dece, od čega 133 romske dece i 20 osoba sa invaliditetom dobilo bolji pristup predškolskom obrazovanju i sportskim objektima. Do sada je 18 LSU usvojilo 21 novi propis, od kojih je direktnu korist imalo preko 14.000 ljudi, uglavnom iz isključenih grupa. Naime, sprovođenje sedam propisa obezbeđuje odgovornu i transparentnu upotrebu prostorija javnih ustanova odnosno sportskih terena, kao i jednak pristup ovim javnim prostorima uz formalizovane odredbe o nediskriminaciji ugroženih grupa. U osam propisa određena je odgovornost za upravljanje javnim sredstvima, u tri propisa formalizovane su subvencije određenim ugroženim grupama, dok dva dokumenta regulišu dalju upotrebu i namenu uštedjenih sredstava od energetske efikasnosti.

²⁶ „Arka“, Lebane, „Šansa“, Požarevac, Forum žena Prijepolje, „Kokoro“, Bor.

²⁷ „OFER“ Bujanovac i Udruženje Romkinja Bujanovac.

U septembru, tim za socijalnu koheziju učestvovao je na onlajn konferenciji „Forum socijalnih inovacija 2020“, koju je organizovao SMART Kolektiv u partnerstvu sa Forumom za odgovorno poslovanje. Konferencija je bila usmerena na osnaživanje socijalne ekonomije, kao i na prezentaciju podrške predviđene za socijalna preduzeća u okviru nove agende socijalne ekonomije Evropske komisije i COVID Alijanse.

Finansije

Slede ključni finansijski pokazatelji²⁸:

- Ukupno izvršenje zaključno sa 30. septembrom 2020. godine iznosilo je 20.397.867 evra, odnosno 81,59% budžeta Programa.
- Predviđeno izvršenje u narednom periodu izveštavanja iznosi 2.093.193 evra.

Ljudski resursi

Od sredine avgusta, pozicija asistenta za komunikacije/program popunjena je iz redova internih proverenih kandidata UNOPSa. Osim toga, završen je proces zapošljavanja na stalnim saradničkim pozicijama video snimatelja i službenika za montažu i animaciju, tako da je tim za komunikacije dodatno ojačan sa petoro stručnjaka za snimanje i montažu video sadržaja.

Zaposleni na programu prošli su formalni pregled učinka na sredini godine u odnosu na prethodno postavljene individualne ciljeve učinka, a siže razgovora o učinku propisno je zabeležen na onlajn platformi.

UNOPS je uveo dva nova obavezna kursa tokom trećeg kvartala 2020. godine, tako da zaposleni rade na njihovom završavanju u predviđenim rokovima. Dve osobe su završile UNOPS kurs iz zdravlja i bezbednosti namenjen proširenju znanja o zdravlju i bezbednosti na radu, uključujući relevantne politike, obaveze na visokom nivou, planiranje i praćenje rada potrebnog za adekvatno bavljenje zdravljem i bezbednošću na radu. Osim toga, pet osoba je završilo obuku iz informacione bezbednosti namenjenu tome da nauče kako da zaštite sebe i organizaciju u slučaju pretnji na internetu.

Nabavke

Nakon izrade opisa poslova i zadataka za pružanje usluga podrške komunikacionim aktivnostima EU PRO programa, UNOPS je obavio tenderski postupak, izabrao kompaniju i potpisao ugovor sa njom.

Uz to, sprovedeno je nekoliko nabavki niže vrednosti koje su doprinele unapređenju uslova rada i logističke podrške programu (obezbeđen je softver za grafički dizajn, table za projekte, redovno održavanje i registracija vozila, krećenje kancelarije u Nišu, usluge pranja automobila, toneri i drveni pelet za zimsku sezonu u Novom Pazaru).

Administrativna podrška za dodelu bespovratnih sredstava

Tokom ovog kvartala Jedinica za administriranje bespovratnih sredstava pretežno je radila na pružanju podrške aktivnostima koje se odnose na drugi poziv za nabavku opreme i pružanje usluga za MSP, uključujući i administrativno upravljanje ugovorima o dodeli bespovratnih sredstava koji su izdati 2018. i 2019. godine. Proces izdavanja ugovora koji je sproveden tokom jula 2020. godine doveo je do dodele ukupno 111 novih ugovora za MSP.²⁹ Osim toga, provereno je ukupno 54 izveštaja o finansijama i nabavci dobitnika bespovratnih sredstava u okviru EU PRO programa, obrađeno 47 zahteva za plaćanje i izvršena 91 registracija za PDV. Tokom ovog kvartala, epidemija COVID-19 virusa u Srbiji nastavila je da utiče na sprovođenje projekata, što je dovelo do odlaganja i modifikacije aktivnosti. U tom pogledu, Jedinica za administriranje bespovratnih sredstava obradila je 34 amandmana na ugovore, uglavnom zahtevane da bi se produžilo vreme realizacije programa i revidirali budžeti. Na kraju, Jedinica za administriranje bespovratnih sredstava obavila

²⁸ Iako ovi iznosi pružaju dobar uvid u potrošnju na programu, konačni iznosi se nalaze isključivo u finansijskim izveštajima programa.

²⁹ Dvoje korisnika bespovratnih sredstava otkazalo je učešće u Programu nakon izdavanja ugovora.

je administrativno zatvaranje 28 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava, kao i produžetak 31 projekta za PDV.

Izveštavanje i praćenje

Tokom ovog perioda, Program je izradio kvartalni izveštaj za period od 1. aprila do 30. juna 2020. godine. Program je takođe pripremio mesečne izveštaje za UNOPS u Srbiji koji se na zahtev mogu dati na uvid UOP.

Rizici i problemi

- *I dalje aktivna pandemija COVID-19 virusa uticala je na efikasnost timova za upravljanje grantovima.* Implementacioni partneri rade sa smanjenim kapacitetima. Samo tokom perioda izveštavanja, tri tima za sprovođenje grantova iz LSU³⁰ prenela su nemogućnost da na vreme sprovedu aktivnosti zbog zabeleženih slučajeva zaraženih COVID-19 virusom u timovima. Uz vremensko produženje, program ima fleksibilnost da prilagodi raspored realizacije projekata sa opravdanim kašnjenjem, a oni se pomno prate da bi se na vreme reagovalo.
- *Realizacija planiranih rezultata pogođena je aktuelnom pandemijom.* Iako konačni ekonomski efekti tek treba da se vide, rizici povezani sa pandemijom dovode do dodatnih mera opreza u poslovnoj zajednici. Tokom perioda izveštavanja, planirani efekti dva granta u oblasti socijalne kohezije kojima je predviđeno pokretanje biznisa romskih korisnika odloženi su jer registrovanje biznisa u ovom trenutku predstavlja visok rizik za njihovu održivost. Ove aktivnosti su redefinisane, a korisnicima projekta su ponuđeni alternativni modeli dohodovnih aktivnosti kao mera ublažavanja rizika.
- *Promene upravljačkih struktura u periodu nakon izbora uzrokuju kašnjenja projekata koje sprovode LSU.* Lokalne administracije promenjene su u 37 od 99 programskih LSU, a za one koje imaju aktivne projekte, potrebni su dodatni administrativni koraci da bi se nastavila realizacija odobrenih projekata.³¹ Uz to, za mnoge projekte potrebno je jako vođstvo i podrška unutar lokalne administracije. U kombinaciji sa već smanjenim kapacitetima povezanim sa pandemijom COVID-19 virusa, ova kašnjenja su postala značajnija. To je dovelo do kašnjenja u obradi druge tranše kod ukupno 13 projekata, šest budžetskih revizija i devet produžetaka ugovora, ali i do samo jednog kritičnog kašnjenja.³²
- *Izmene procesa koje proističu iz Zakona o javnim nabavkama koji je na snazi od jula meseca utiču na efikasnost lokalnih finansijskih odeljenja.* Iako su ove izmene najavljene 2019. godine, lokalne administracije nisu se dovoljno pripremile da se prilagode novim pravnim zahtevima, pri čemu elektronski postupak tendera predstavlja najveću novinu. Povrh toga, ponuđači takođe nisu naviknuti na novo zakonodavstvo, što takođe dovodi do potrebe za dodatnim vremenom u sprovođenju postupaka javnih nabavki. To je dovelo do kašnjenja realizacije GIS projekta u Paraćinu.
- *Variranje deviznog kursa utiče na projekte koje sprovode korisnička MSP.* Prilične varijacije kursa dovele su do povećanja troškova korisnika bespovratnih sredstava iz redova MSP, zbog čega su postali podložniji negativnim novčanim tokovima. Tim EU PRO programa radi zajedno sa korisničkim MSP na planiranju i sprovođenju grantova u novim okolnostima. Ukoliko imaju tu mogućnost, dobitnicima grantova je dozvoljeno da umanje svoje učešće do minimalnog definisanog iznosa u okviru poziva (20% za LOT 1 i 30% za LOT 2).

³⁰ Raška, Rača and Smederevo

³¹ U nekoliko LSU trebalo je promeniti lica ovlašćena za potpis po bankovnim računima namenjenim projektima.

³² Izrada tehničkog projekta za „Ekspo centar“ u Nišu.

Kvalitet

Program prati realizaciju očekivanja u odnosu na upravljanje kvalitetom u okviru sprovođenja aktivnosti.

Uz strog pravni okvir za infrastrukturne radove, timovi za upravljanje iz LSU podržavaju procese kontrole kvaliteta da bi obezbedili isporuku radova u vremenskom roku, određenog kvaliteta i u okviru budžeta, dok zaposleni EU PRO programa koji se bave tehničkim aspektima obavljaju sveukupnu kontrolu kvaliteta mehanizama realizacije i podržavaju kapacitete LSU da kreiraju svoje sisteme za upravljanje kvalitetom, uz tehničku podršku i redovne posete lokacijama svake nedelje. Uz intenziviranje realizacije građevinskih radova, obavljeno je preko 40 terenskih poseta gradilištima tokom ovog kvartala, tempom koji je diktirala kompleksnost radova i povezani rizici. Tokom ovog kvartala, ovu proceduru prošla su šest gradilišta za koje je tehnička kontrola bila obavezna, ona je rezultirala pozitivnim izveštajem, preporučeno je izdavanje upotrebne dozvole za sve, a svih pet ju je dobilo.

Tim EU PRO programa pruža još jedan nivo podrške LSU za sprovođenje proizvoda traženog kvaliteta, putem praćenja procesa obezbeđivanja planske dokumentacije potrebne za izradu tehničke dokumentacije. Tokom ovog kvartala, skupštine opština u Velikoj Plani, Kučevu, Aranđelovcu, Rači, Leskovcu i Velikom Gradištu odobrile su šest planova detaljne regulacije, koji su razvijeni tokom prethodnog perioda izveštavanja.

Nakon završetka infrastrukturnih radova na rekonstrukciji Doma zdravlja u Žagubici i usvajanju Pravilnika o postupanju sa pacijentima iz ugroženih grupa uz podršku Swiss PRO programa, LSU su anketirale korisnike/ce zdravstvenih usluga. Prema rezultatima ankete koja je obuhvatila 111 korisnika/ca, 92% ispitanika/ca potvrdilo je da zdravstveni radnici bolje određuju prioritete ugroženih pacijenata nego ranije.³³

Održivost

U toku je sprovođenje Akcionog plana za rodnu ravnopravnost EU PRO programa³⁴, koji i dalje ostvaruje zabeleženi doprinos rodnom paritetu. Najmanje 26% grantova sadrži jaku komponentu rodne ravnopravnosti. U saradnji sa EU info centrom, Program promoviše primere dobre prakse ekonomskog osnaživanja žena iz ruralnih područja koji su ostvareni kroz aktivnosti socijalne kohezije. Osim toga, još dva projekta doprinela su društveno-ekonomskom osnaživanju skoro 50 žena iz pasivnih ruralnih područja u prethodnom periodu, što je dovelo do direktnog zapošljavanja dve žene, dok su ostale stekle veštine za dohodovne aktivnosti.

Infrastruktura i dalje obuhvata sva tri stuba održivog razvoja pri čemu podržava potrebe zajednice. Lokalni infrastrukturni projekti i dalje ostvaruju korist za lokalne zajednice, kroz unapređenje uslova rada u javnim objektima. Kroz dobro upravljanje koje je integralni deo svakog projekta lokalne infrastrukture, primenjuju se ključni elementi održivog upravljanja kao podrška transparentnosti, odgovornosti, socijalnom uključivanju i koheziji. Podignut nivo energetske efikasnosti obnovljenog centra u Žabarima na B doprineo je poboljšanju uslova za 35 dece sa posebnim potrebama koja provode vreme tamo, dok su prava za upravljanje i održavanje preneti sa opštine na preduzeće „Ključ“. Novoizgrađeni kanalizacioni kolektori u Valjevu, Trgovištu i Raškoj, osim što donose korist za zdravlje, ozbiljno smanjuju uticaj na prirodu, jer se sva otpadna voda odvodi do odgovarajućih postrojenja za tretman otpadnih voda.

Projekti ekonomske infrastrukture znatno podržavaju ekonomsku održivost. Do sad je 4,2 miliona evra uloženo u ekonomski rast dovelo do 58 miliona evra novih investicija u poslovanje koje treba da dovedu do otvaranja 2056 novih radnih mesta, pri čemu je 524 ljudi već zaposleno. Kroz škole koje prilagođavaju svoje obrazovne sisteme da bi odgovorile na potrebe privrede, mladi se obrazuju da se uključe u nove kompanije koje dolaze u novoopremljene zone.

³³ Izvor: Swiss PRO program.

³⁴ [Annex V Att.5.1 EPR Gender Plan status Q320.](#)

Naučene lekcije

Korisnici programa često ne obraćaju pažnju na prikupljanje podataka za potrebe praćenja Programa. Ishodi, uticaji i podaci razvrstani po broju korisnika, muškaraca, žena i ugroženih grupa nije u fokusu korisnika, iako su ove kategorije uključene u obrasce izveštaja. U narednim programima treba obratiti veću pažnju na značaj prikupljanja podataka za potrebe praćenja programa i uključivanje podataka o korisnicima iz te perspektive, što može da obuhvata i doprinose realizaciji određene lokalne ili nacionalne strategije.

Uprkos tome što većina LSU ima stručno rukovodstvo i dobro vodi poslovne zone opremljene kroz program, neke manje iskusne lokalne samouprave ne uspevaju da privuku poslovanje, što na kraju utiče na indikatore Programa. Budući projekti treba da predvide nešto sredstava u budžetu za profesionalne konsultante za poslovanje koji će usmeravati opštine i osigurati ekonomski razvoj ciljnih područja.

Komunikacija i vidljivost

Program je 23. septembra 2020. godine organizovao jednu terensku posetu završenim lokalnim infrastrukturnim projektima u Žabarima i Žagubici za novog šefa operacija II DEU. Ukupno je proizvedeno devet informativnih dokumenata u okviru programa – jedan brifing, četiri prezentacije projekata i četiri programa posete.³⁵

Programske aktivnosti su promovisane kroz pet saopštenja za štampu i jednu najavu za medije, koji su se odnosili na posetu DEU i završetak realizacije infrastrukturnih projekata u Rekovcu, Dimitrovgradu, Priboju i Valjevu. To je dovelo do značajne pokrivenosti u medijima i ukupno 253 pozitivna medijska izveštaja, od kojih je 79 ili 31 odsto objavljeno u nacionalnim medijima. Infrastrukturni projekti nastavljaju da privlače najveću pažnju medija, sa 167 medijskih priloga, od kojih je čak 119 usmereno na lokalnu infrastrukturu. Organizovan je jedan telefonski intervju za menadžerku programa za lokalnu televiziju „Caribrod“ radi promocije lokalnih infrastrukturnih projekata u Dimitrovgradu.

EU info centar je podržan da pripremi priče o uspešnim projektima koje je finansirala EU, razmenom video materijala, fotografija i pregleda projekata. Dve priče o uspehu programa (projekti socijalne kohezije sa ciljem osnaživanja žena na selu u Priboju³⁶ i projekat MSP koji se odnosi na „Ingsoftware“ preduzeće za IT u Nišu) objavljene su na internet prezentaciji DEU i promovisane kroz kanale EU info centra.³⁷ Dodatno su pripremljeni tekstovi i fotografije za pet projekata³⁸ odabranih za promociju tokom Evropske nedelje sporta (23-30. septembar) kroz EU mrežu. Sektor za komunikaciju takođe je direktno podržao 14 korisnika Programa u različitim zadacima koji se odnose na vidljivost.

Sektor za komunikacije započeo je proces inovacija svoje arhive foto, video i brifing dokumentacije da bi se omogućio lakši pristup i interna i eksterna razmena materijala. Arhiva bi trebalo da bude spremna za internu upotrebu do kraja novembra 2020. godine, a zatim podešena u skladu sa prikupljenim komentarima. Uspješno

³⁵ Brifing za pomenutu posetu, pregled projekata koje je finansirala EU u oblasti sporta; spisak lokalnih infrastrukturnih projekata koje je finansirala EU kroz UNOPS od 2010. godine prikupljen na zahtev DEU; novosti o projektima u Topličkom okrugu, kao i spisak infrastrukturnih projekata u okviru EU PRO programa koji mogu da se posete i obeleži njihov završetak na zahtev MEI; nacrt programa potencijalne posete francuskog ambasadora Novom Pazaru, kao i tri nacrta programa za potencijalne posete DEU terenu.

³⁶ EUinfo.rs, [Sirće od zuckve i sita od kruške – specijaliteti žena zapadne Srbije](#) (29. jul 2020).

³⁷ Europa.rs, [Ingsoftware – od garaže do američkog tržišta](#) (9. jul 2020).

³⁸ Europa.rs, [EU za sportiste iz Dimitrovgrada](#) (24. septembar 2020); Europa.rs, [Šabac – Nova sportska hala za nove uspehe](#) (28. septembar 2020); [Evropska nedelja sporta 2020 - Sokolski dom ponovo u funkciji sporta](#) (26. septembar 2020); Europa.rs, [Sportska sala u školi staroj 140 godina](#) (30. septembar 2020).

je okončan postupak nabavke za usluge podrške aktivnostima komunikacije, a izabrana kompanija treba da počne sa ugovorom 1. oktobra.

Tokom perioda izveštavanja, internet prezentacija programa ostala je ključni izvor informacija za sve zainteresovane strane, sa ukupno 6355 poseta od strane 4201 jedinstvenog posetioca, od čega je većina bila zainteresovana za javne pozive i njihove rezultate. Društveni mediji programa održali su saobraćaj u ovom kvartalu, uz ukupno 51 objavu na Fejsbuku koja je lajkovana 334 puta i dosegla 44.696 ljudi, kao i 50 tvitova koji su dobili preko 550 lajkova i ponovo bili tvitovani 195 puta. Stranice su sada na 18.421 pratilaca za Fejsbuk i 1063 pratioca na Tviteru. Prisustvo programa na internetu kontinuirano je održavano i ažurirano. Internet prezentacija EU PRO programa imala je 13.893 posete od strane 8093 jedinstvena posetioca, beležeći pad od 17 odnosno 13 odsto, zbog smanjenog nivoa promotivnih aktivnosti.

Jutjub kanal EU PRO programa sadrži 177 odabranih video snimaka³⁹ koje su objavili razni mediji, a većina je emitovana na Radio Televiziji Srbije, dok su nove četiri uspešne priče i jedanaest novih video snimaka dodati na internet prezentaciju programa, čime se njihov broj popeo na 41, odnosno 79.

Tim za komunikaciju takođe je pružio podršku za pripremu UNOPS 2020 publikacije i materijala, pripremom pet tekstova koji pokrivaju lokalni teritorijalni razvoj i relevantne priče o uspešnosti programa.⁴⁰ Uz to, tim je obezbedio relevantne dostupne fotografije, video materijal i uspostavio kontakte između korisnika i konsultanta.

Plan rada⁴¹

Rezultat 1: Poboljšana tehnološka struktura MSP i njihova sposobnost da povećaju svoj udeo na tržištu

Aktivnost 1.1 Sprovesti 80% nabavki u okviru dodeljenih bespovratnih sredstava na drugom pozivu za MSP i izvršiti transfer sredstava za najmanje 84 dobitnika bespovratnih sredstava. Realizovati najmanje 50 projekata društveno odgovornog poslovanja. Završiti realizaciju aktivnosti u okviru najmanje 50 grantova.

Aktivnost 1.2 Pratiti i podržavati realizaciju grantova dodeljenih Organizacijama za podršku poslovanju. Finalizovati najmanje 10 od preostalih 17 aktivnih grantova.

Rezultat 2: Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i konkretne investicije u infrastrukturu

Aktivnost 2.1.1 Pratiti aktivnosti koje se odnose na realizaciju 19 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za razvoj GISa. Obezbediti blagovremeni odgovor na sva potencijalna kašnjenja.

Aktivnost 2.1.2 Pratiti aktivnosti koje se odnose na realizaciju 6 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za izradu PDR, obezbediti uspešno administrativno zatvaranje završenih grantova. Pratiti ishode i uticaje završenih grantova. Obezbediti završetak tri granta za PDR u 4. kvartalu.

Aktivnost 2.1.3 Pratiti aktivnosti koje se odnose na četiri preostala projekta tehničke dokumentacije i obezbediti zatvaranje svih završenih projekata. Obezbediti završetak jednog projekta za izradu tehničke dokumentacije tokom 4. kvartala. Pratiti ishode i uticaje završenih projekata ekonomske infrastrukture na lokalnu ekonomiju.

³⁹ [EU PRO YouTube](#)

⁴⁰ Uključene priče su uopšteni pristup UNOPSa lokalnom razvoju i uspesima ostvarenim sa Fakultetom u Bujanovcu, projektom zaštite sliva reke Raške, kao i tekst koji opisuje projekat koji su sproveli „Radanska Ruža“, Društva za cerebralnu i dečju paralizu „Sunce“ iz Ivanjice i priču o ženskom preduzetništvu koja prikazuje zubarku iz Aleksinca.

⁴¹ Kvartalni plan za 3. kvartal 2020. godine nalazi se u [Annex V Att.5.2 EU PRO Quarterly Plan](#).

Aktivnost 2.2 Pratiti aktivnosti koje se odnose na realizaciju jednog preostalog projekta ekonomske infrastrukture i obezbediti njegov završetak u 4. kvartalu. Ispratiti zatvaranje svih završenih projekata. Praćenje ishoda i uticaja završenih projekata ekonomske infrastrukture na lokalnu ekonomiju.

Rezultat 3: Bolja socijalna kohezija i unapređeni uslovi života kroz poboljšanje javne infrastrukture manjeg obima i unapređenje društvenih odnosa

Aktivnost 3.1 Praćenje realizacije 6 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za razvoj projekata lokalne infrastrukture. Pratiti dešavanja nakon zatvaranja završenih ugovora. Obezbediti završetak 3 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava tokom 4. kvartala. Pratiti ishode i uticaje u odnosu na podatke o korisnicima na završenim projektima.

Aktivnost 3.2 Pratiti dešavanja nakon procesa zatvaranja pet završenih grantova u oblasti socijalne kohezije, praćenja i evaluacije realizacije 11 grantova koji su u toku. Odgovoriti na sve probleme koje nameće COVID-19 kriza.

Drugo. U okviru priprema za naredni program, biće završena anketa regionalnih razvojnih agencija i anketa LSU. Uz to, biće započeta procena potreba za obukama, a ciljnim LSU će biti predstavljen teritorijalno integrisani pristup.

MLO – napredak na osnovu pokazatelja

Legenda⁴²

	Aktivnost je završena, a rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
	Aktivnost napreduje u skladu sa planom
	Aktivnost napreduje sa zakašnjenjem koje je pod kontrolom
	Aktivnost je kritična

Pokazatelji koji se mogu objektivno verifikovati	Napredak tokom izveštajnog perioda	Opšti status
Opšti cilj: Doprineti ujednačenijem društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji.	Realizovane aktivnosti na dodatnih 26 projekata. Potpisani ugovori o dodeli bespovratnih sredstava za dodatnih 109 projekata. Kroz aktivnosti koje sprovode OPP, 441 MSP je dobilo pomoć da unapredi svoju konkurentnost. Otvoreno 58 novih radnih mesta u korisničkim MSP. Četiri završena projekta ekonomske infrastrukture stvorila uslove za investicije u iznosu od preko 25 miliona evra. Preko 22.000 građana imalo je direktne koristi od intervencija Programa na jačanju socijalne infrastrukture, dok je dodatnih 17.876 imalo koristi od aktivnosti društveno odgovornog poslovanja koje su sprovela korisnička MSP.	Program je odobrio ukupno 342 projekta, od kojih je završeno 168. Podržano je preko 600 MSP, od čega 203 direktno a dodatnih 441 kroz aktivnosti koje sprovode OPP. Očekuje se otvaranje najmanje još 2000 novih radnih mesta u korisničkim MSP u narednim mesecima. Program je direktno doprineo otvaranju 378 radnih mesta u korisničkim MSP, dok je 524 dodatnih radnih mesta otvoreno kao rezultat projekata ekonomske infrastrukture, uz potencijal za otvaranje još 2580 u budućnosti. Program je doprineo potencijalnom ostvarenju investicija u iznosu od 58 miliona evra. Preko 50,000 građana i građanki ima direktnu korist od intervencija Programa.
REZULTAT 1 Poboljšana tehnološka struktura MSP i njihova sposobnost da povećaju svoj udeo na tržištu		
Aktivnost 1.1 Program bespovratne pomoći za MSP	Sve aktivnosti vezane za prvi poziv za MSP su završene.	Sprovedena dva javna poziva za MSP, odobreno ukupno 203 projekta. Otvoreno 378 novih radnih mesta u korisničkim MSP. Najmanje još 200 se očekuje u narednim mesecima.

⁴² Obojiti polja u tabeli odgovarajućom bojom.

	Do zaposlenja došlo 378 ljudi, a od toga 44% radnih mesta zauzimaju žene. Kao rezultat drugog poziva za MSP, dodeljeno je 109 novih grantova a projekti su započeti.	17.876 građana imalo koristi od aktivnosti društveno odgovornog poslovanja koje su sprovela korisnička MSP.
Aktivnost 1.2 Podrška organizacijama za podršku preduzećima (OPP)	Jedan projekat završen tokom kvartala. Nastavlja se sa aktivnostima izgradnje kapaciteta usmerenim na ukupno 441 MSP.	Odobreno 20 grantova OPP a dosad je završena realizacija aktivnosti na 3. Direktnu korist od aktivnosti koje sprovede OPP imalo je ukupno 441 MSP.
REZULTAT 2 Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i konkretne investicije u infrastrukturu		
Aktivnost 2.1.1 Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz razvoj GIS i poboljšan pristup geoprostornim podacima	Realizacija 19 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava je u toku. Nabavke sprovedene u Zaječaru, Sokobanji, Vranju, Požarevcu, Loznici i Leskovcu.	Nabavljen je sistem za čuvanje rezervnih podataka za elektronsko izdavanje dozvola nakon odobrenja UOP i instaliran u oktobru 2018. Od 19 dodeljenih ugovora o bespovratnim sredstvima, nabavka GIS opreme obrađena u 18 LSU.
Aktivnost 2.1.2 Izrada urbanističkih planova koji se odnose na privredni razvoj	Izrađen jedan PDR tokom ovog kvartala. Preostalih šest je završeno.	Završeno je 12 PDR, a jedan je otkazan. Realizacija šest planova je u toku.
Aktivnost 2.1.3 Razvoj projektno-tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose privrednom razvoju	Završena tri projekta tokom ovog kvartala a jedan pred kritičnim kašnjenjem.	Od dvanaest projekata na osam su završene aktivnosti a realizacija četiri projekta je u toku.
Aktivnost 2.2 Razvoj/poboljšanje infrastrukture manjeg obima koja ima ekonomski uticaj na lokalnom nivou	U toku je realizacija devet ugovora o dodeli bespovratnih sredstava. Četiri je završeno u periodu izveštavanja, dok tim EU PRO programa beleži značajan uticaj realizovanih ugovora.	Od devet ugovora na osam su završene sve aktivnosti. Realizacija preostalog ugovora je u toku.
REZULTAT 3 Bolja socijalna kohezija i unapređeni uslovi života kroz poboljšanje javne infrastrukture manjeg obima i unapređenje društvenih odnosa		
Aktivnost 3.1 Podrška projektima za poboljšanje uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama	U toku je realizacija 37 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava. Na 10 su završene sve aktivnosti na realizaciji granta u 3. kvartalu 2020. godine.	Od 37 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava, na 31 su završene sve aktivnosti. Realizacija preostalih šest je u toku.
Aktivnost 3.2 Podrška projektima kojima se unapređuje međuetnički dijalog i saradnja, poboljšava socijalna	Podnet je finalni izveštaj u okviru projekta za učenje jezika, koji potvrđuje njegovu uspešnu realizaciju.	Uprkos znatnom kašnjenju uzrokovanom COVID-19 krizom, aktivnosti u oblasti socijalne kohezije napreduju, a 50% projekata je završeno. Oni nastavljaju da donose

kohezija i socijalna integracija u multietničkim zajednicama	Zatvoren je jedan grant u oblasti socijalne kohezije, a još šest je završeno u 3. kvartalu. Ukupno 11 grantova ostaje otvoreno u 4. kvartalu.	korist ugroženim grupama i podstiču socijalnu koheziju na lokalnom nivou unapređivanjem položaja manjinskih grupa.
Aktivnost 3.3 Nabavka medicinske opreme i sredstava za COVID-19	Nabavljena su i isporučena medicinska i nemedicinska sredstva.	U skladu sa reprogramiranjem sredstava na Programu, UNOPS je aktivirao svoje postupke hitne nabavke radi adekvatnog odgovora na pandemiju i sproveo nabavku neophodne medicinske opreme i sredstava u skladu sa zahtevima i spiskom prioriteta Vlade Republike Srbije. Sredstva EU PRO programa omogućila su nabavku 25 uređaja za nadgledanje, ventilaciju i anesteziju, 20 trijažnih kontejnera sa medicinskom opremom i 263 infracrvena termometra. Opremljeni kontejneri za trijažu su isporučeni i postavljeni ispred zdravstvenih centara dok je medicinska oprema isporučena Republičkom fondu za zdravstveno osiguranje za dalju distribuciju.